

Kommunstyrelsen

Skrivelse till Trafikverket avseende att vidmakthålla möjligheten till resandeutbyte i Erikslund

Trafikverket planerar att göra en linjerätning och en ny bro på Mittbanan vid Erikslund i Ånge kommun. Den nuvarande bron närmar sig sin tekniska livslängd och linjesträckningen med två kurvor innebär en hastighetsänkning som förlänger restiden på banan.

Linjerätningen och brobytet i Erikslund är en viktig och positiv investering för Mittbanan som helhet och för tillgängligheten för Ånge kommuns invånare, företag och besökare. I detta arbete har Ånge kommun inga invändningar eller synpunkter och vi har också en god dialog med Trafikverket i detta projekt.

I samband med ombyggnationen planerar Trafikverket att ta bort möjligheterna till resandeutbyte genom att inte bygga någon plattform i Erikslund. Utgångspunkten för denna planering bygger enligt Trafikverket själva på två saker. Dels en konsultutredning som togs fram i det ursprungliga Mittstråketprojektet 2017 och dels på ett påstående att Norrtåg beslutat att tågen i framtiden inte ska stanna i Erikslund. Frågan Ånge kommun ställer sig är om detta är relevant och/eller korrekt.

Gällande konsultutredningen¹ så togs den fram 2017. Vid den tidpunkten så var den förväntade utvecklingen i Ånge kommun fortsatt befolkningsminskning. Mycket har hänt sedan dess och en uppdaterad nulägesbild bör ligga till grund för framtida utveckling och investeringar. Här vill Ånge kommun lyfta förväntad utveckling inom besöksnäring, industrietablering samt befolkning.

S:t Olavsleden² är en pilgrimsled som går från Sundsvall (Selånger) till Trondheim. Leden har haft ett kraftigt ökat antal vandrare de senaste åren. Leden har fem etapper och Borgsjö som ligger vid Erikslund är brytpunkten mellan etapp 1 och 2. Borgsjö/Erikslund utgör därför en viktig start- och målpunkt för besöksnäringen och är i behov av goda kommunikationer eftersom vandrare vandrar från start till mål och då behöver ta sig till/från dessa etapppunkter.

De senaste åren så har processer för etablering av ny grön industri initierats i Ånge kommun. De nu långt gångna planerna omfattar etablering av vätgasfabriker samt därtill kopplade off-taker-industrier i Alby³ och Ljungaverk⁴. Dessa industrier innebär hundratals nya jobb och ett behov av såväl nya invånare som in- och utpendling. Målet för kommunen är att öka invånarantalet med 2 000 personer fram till 2030. Familjer som flyttar in kan behöva pendla åt olika håll till sina arbeten varpå tillgänglig kollektivtrafik är mycket viktig. Erikslund ligger strategiskt mellan Ljungaverk och Ånge och är därför en potentiell ort för nya invånare särskilt då orten har en skola och bra ytor för bostadsförtätning.

Gällande beslut om att sluta trafikera Erikslunds station så vill Ånge kommun hävda att några sådana beslut inte finns tagna. Utvecklingen av framtidens tågtrafik ska utgå från den tågstrategi som arbetats fram av Norrtåg under 2023.

Kollektivtrafikmyndigheten tillika trafikhuvudmannen i Västernorrland är kommunalförbundet Din Tur. Din Tur har åtta likvärdiga medlemmar varav Ånge kommun är en av dessa. När Din Tur lämnade in remissvar vid framtagandet tågstrategin så framfördes några punkter som är värda att lyfta i detta sammanhang;

1. Vilken funktion ska regionaltågen ha i framtiden? Snabba resor på längre avstånd, god geografisk tillgänglighet eller en kombination av dessa?
2. Hur ska samspelet mellan regional tågtrafik och kommersiell tågtrafik utvecklas avseende såväl trafikering som biljettsamverkan? Detta kan spela in på vilken/vilka funktioner som regionaltågen ska fylla

Innan antagandet så gjordes tågstrategin om till en tågvision. Tågvisionen⁵ är det dokument som Norrtågs styrelse antagit och som Din Turs direktion ställt sig bakom. I tågvisionen finns inte beskrivet vilka stationer som ska trafikeras. Norrtåg kommunicerade i samband med antagandet att utformningen av trafiken är en fortsatt process som ska ske i dialog med ägarna.

Till tågvisionen finns olika faktaunderlag som konsultbolaget Trivector⁶ tagit fram. I underlaget för Mittbanan framgår att slopandet av stopp på stationerna Erikslund och Stavre bidrar till att korta ned restiden på sträckan Sundsvall – Östersund och att möjliggöra timmestrafik i takt. För Stavre framgår att fortsatta stopp på stationen skulle behöva kompenseras med andra ytterligare åtgärder som medför 2 minuters tidsbesparing. Någon sådan kommentar finns inte för Erikslund men torde väl gälla även för detta stopp. Viktigt att påpeka är dock att dessa faktaunderlag inte har beslutats politiskt.

Ett tänkbart framtidsscenario är att endast vissa Norrtågsturer stannar på stationen. Denna strategi används idag exempelvis på Västeråsby station på Botniabanan. Ett annat scenario är att kommersiell trafik fokuserar på de snabba längre resorna och då inte stannar på de mindre stationerna men att den regionala tågtrafiken fokuserar på tillgänglighet och fortsatt stannar på alla stationer.

Tåget är den naturliga stommen i Ljungandalens kollektivtrafik. Kombinationen av bra turtäthet och geografiskt tillgängliga stationer är viktigt för att ställa om transportsektorn i enlighet med klimatmålen och för att möjliggöra den utveckling som den gröna nyindustrialiseringen medför.

Från och med 1 januari 2025 är det samtliga medlemmar i Din Turs kommunalförbund som äger och finansierar Norrtåg. Inriktningen för den fortsatta trafikutvecklingen ska därmed diskuteras och beslutas först i Din Turs direktion och därefter föras med övriga tre ägare i Norrtågs styrelse.

Ånge kommun vill med denna skrivelse lyfta att investeringar som görs för den fortsatta utvecklingen måste bygga på aktuella scenarier och inte bli hinder för planerad utveckling. Att i projekt Erikslund ta med en ny plattform för resandeutbyte är en liten merkostnad som håller alla trafikeringsstrategier öppna framåt. Alternativet att bygga den i ett senare skede kommer att innebära en högre kostnad. Att ta bort stationen kan innebära hinder för fortsatt utveckling av bostäder och besöksnäring.

Ånge kommun ser fram emot fortsatt dialog och samverkan i processen gällande linjesträckning och plattform som möjliggör fortsatt resandeutbyte i Erikslund.

Ånge 2024-06-18
Kommunstyrelsen